

ГЛОСАРІЙ

Б

Бенефіціант – див. «Набувачі благодійної допомоги».

Благодійна діяльність – добровільна безкорислива діяльність благодійних організацій, що не передбачає одержання прибутків від цієї діяльності (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Благодійна організація – недержавна організація, головною метою діяльності якої є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства або окремих категорій осіб згідно із Законом України «Про благодійництво та благодійні організації» (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Благодійний фонд — недержавна та неприбуткова організація, заснована фізичними чи юридичними особами з метою надання благодійної допомоги, вираженої у матеріальному або фінансовому еквіваленті.

Благодійники — фізичні та юридичні особи, які здійснюють благодійництво в інтересах набувачів благодійної допомоги (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Благодійництво — добровільна безкорислива пожертва фізичних та юридичних осіб у наданні набувачам матеріальної, фінансової, організаційної та іншої благодійної допомоги (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

В

Волонтер — фізична особа, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно корисний характер (Закон України «Про соціальні послуги»).

Всеукраїнський громадський центр «Волонтер» — всеукраїнська громадська організація, місія діяльності якої полягає у розвитку та популяризації волонтерського руху як однієї з найбільш ефективних форм роботи з молоддю.

Г

Грант — цільова безповоротна фінансова допомога, благодійний внесок на вирішення конкретної суспільної проблеми.

Грантер — організація або особа, яка отримала грант (див. «Грант»).

Громада (community) — це група людей, що об'єднана спільним походженням, расою, соціальним станом, релігійними переконаннями та місцем проживання — районом, населеним пунктом тощо, де розташована низка соціальних інститутів: сім'я, школа, церква, організації сфери дозвілля та медицини.

Громада територіальна — жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, які є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр (Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Д

Донор — установа, що надає постійну благодійну фінансову, матеріальну чи технічну допомогу іншим організаціям за чітко визначеними правилами, що зрозумілі донору і відповідають визначеним ним пріоритетам.

Е

Ендавмент / цільовий капітал / недоторканий капітал (endowment) -
1) недоторканий капітал, що зберігається на депозитних рахунках або у цінних паперах благодійного фонду чи організації, відсотки чи дивіденти від яких можуть використовуватися на надання допомоги особам чи організаціям; 2) сума коштів або цінних паперів, які вносяться благодійником у банк або небанківську фінансову установу, завдяки чому набувач благодійної допомоги отримує право на використання процентів або дивідендів, нарахованих на суму такого ендавменту. При цьому такий набувач не має права витратити або відчужувати основну суму такого ендавменту без згоди благодійника. (Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб»).

З

Загальні збори / з'їзд / конференція — вищий орган управління благодійної організації, здійснює свої повноваження згідно із статутом (положенням) благодійної організації. До компетенції цього органу належать затвердження статуту (положення) благодійної організації, внесення змін до нього, обрання виконавчого та контрольного органів благодійної організації, затвердження благодійних програм, визначення основних напрямів діяльності благодійної організації, прийняття рішень про реорганізацію та ліквідацію благодійної організації, а також вирішення інших питань, що передбачені статутом (положенням) про

благодійну організацію (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

М

Меценат — фізична особа, котра безкорисно підтримує ту діяльність, яка їй особисто цікава.

Меценатство — специфічна форма благодійництва, а саме: добровільна безкорислива матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними особами набувачів благодійної допомоги (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Міжнародні волонтерські акції — Всесвітній День молодіжного служіння (11-13 квітня), Весняний тиждень добра (19-26 квітня), Міжнародний день волонтерів (5 грудня).

Н

Набувачі благодійної допомоги — фізичні та юридичні особи, які потребують і отримують благодійну допомогу (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Наглядова рада — орган, що виконує розпорядчі та контролюючі функції в благодійній організації, персональний склад якого визначається засновниками (засновником) (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Пожертва — внесення благодійного дарунку або коштів за умов збереження конфіденційності особи благодійника.

П

Правління / рада директорів — виконавчий орган благодійної організації, повноваження якого визначаються статутом (положенням) благодійної організації (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

С

Соціальна реклама — інформація будь-якого виду, розповсюджена в будь-якій формі, спрямована на досягнення суспільно корисних цілей, популяризацію загальнолюдських цінностей, розповсюдження якої не має на меті отримання прибутку (Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Соціальне підприємництво — самостійна господарська діяльність неприбуткової організації з метою отримання доходу (прибутку), який сприяє та спрямовується на реалізацію місії та (або) статутних цілей організації. Соціальне підприємство є симбіозом діяльності неурядових організацій та бізнесу, полягає у використанні бізнесових підходів в діяльності неурядових (неприбуткових) організацій і допомагає їм втілювати власну місію та (або) статутні цілі, отримуючи фінансування шляхом ведення соціально орієнтованого бізнесу.

Соціальний капітал — сукупність нематеріальних бонусів для громади, які допомагають зміцнювати, солідаризувати та розвивати її (наприклад, рівні взаємної довіри, взаємодопомоги та солідарності громадян, ступінь соціальної відповідальності тощо). Соціальний капітал поділяють на «в'язучий», який вимірюється силою горизонтальних зв'язків у межах окремих груп громади, та «з'єднуючий», який визначається рівнем взаємодії поміж такими групами у громаді. Чим вищий соціальний капітал громади, тим вища її соціальна єдність. (проект Національної концепції розвитку громадянського суспільства в Україні).

Соціальний маркетинг — використання технологій маркетингу, спрямованих на конкретний продукт або концепцію, для покращення соціального добробуту шляхом зміни відношення та поведінки.

Соціальний франчайзинг — один з видів соціального підприємництва з розповсюдження шляхом копіювання, мультипліцирування успішних моделей/проектів/методик/технологій у сфері соціального захисту, охорони здоров'я, освіти тощо. При цьому на договірній основі автор/власник (франчайзер) передає акцептуючій стороні (франчайзі) права на використання брэнда, послуги, ноу-хау та ін. об'єктів інтелектуальної власності.

Соціальні інвестиції — вкладення капіталу, яке дає змогу забезпечити можливість довготривалого виконання соціальних проектів та програм. Наслідком соціального інвестування у діяльність неприбуткового сектора є розвиток місцевості, де люди відчують надійний захист своїх інтересів, опіку з боку інституцій і стабільність у покращенні добробуту.

Соціальні послуги — комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних

життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя (Закон України «Про соціальні послуги»).

Спонсор — 1) особа чи інституція, що здійснює фінансування проектів або надає матеріали, товари, послуги для неприбуткових організацій, засобів масової інформації (газет, радіо, телебачення, журналів), рекламних агенцій і компаній з метою прямої чи потенційної вигоди; 2) особа, яка матеріально підтримує будь-яку діяльність без одержання від неї прибутку з метою популяризації винятково свого імені (назви), торгової марки (Закон України «Про рекламу»).

Спонсорство — специфічна форма благодійництва, а саме: добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами набувачів благодійної допомоги з метою популяризації виключно свого імені (найменування), свого знака для товарів і послуг (Закон України «Про благодійництво та благодійну діяльність»).

Ф

Фандрайзинг — комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на залучення різноманітних ресурсів, необхідних організації для реалізації її місії; подання запитів на отримання коштів на благодійні або суспільно корисні цілі.

Філантропія — сприяння окремих осіб чи груп громадян добробуту людей через надання послуг чи коштів. Філантропія відрізняється від благодійності та милосердя тим, що вона спрямована на великі групи людей та установи, організації, а не на окремих індивідів.

Фонд громади / розвитку громади — фонд, який діє в чітко визначеному регіоні з метою вирішення проблем мешканців даного регіону через реалізацію місцевих проектів та програми «Благодійні інституції України: сучасний стан та. перспективи розвитку».

Фундація — 1) згідно із визнаним міжнародним визначенням, це — неурядова неприбуткова структура, котра має свій засновницький фонд та керується радою опікунів чи директорів, створена для служіння загальному добробуту; 2) благодійна організація, в якій поєднуються функції, притаманні одночасно благодійному фонду та громадській організації.

